

Plačati morate
za vsako
kopiranje
in za vsako
reprodukcijo
na denar
in za vsako
reprodukcijo
na denar
in za vsako
reprodukcijo
na denar

Plačati morate
za vsako
kopiranje
in za vsako
reprodukcijo
na denar
in za vsako
reprodukcijo
na denar
in za vsako
reprodukcijo
na denar

Plačati morate
za vsako
kopiranje
in za vsako
reprodukcijo
na denar
in za vsako
reprodukcijo
na denar
in za vsako
reprodukcijo
na denar

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poslanec št. 10
se v tiskarici in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Recepti se na vsa
kupa, neplačani listi
na ne sprejemajo.

Za ostanke se plačuje
od navadnih vredstev
in se natisne enkrat
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Ispravi se sprejemajo
do roba opoldne.

Štev. 36.

V Mariboru, dne 8. septembra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Volilci mariborskega okoliša!

Kmetje in delavci! Štiri stranke s: bo-
rijo za poslanstvo v vašem okraju, slovenska
kmetška, nemška mestna, nemška konserva-
tivna in socialdemokratska. Slovenska kmetška
stranka je na zaupnem shodu dne 1. t. mes.
v Mariboru postavila svojim kandidatom gosp.

Franco Thaler, kmeta v št. Ilju pri Mariboru.

Izmed vseh kandidatov ima slovenski kan-
didat upanje, da dobi pri volitvi največ
glasov in da zmaga. Zanj morajo glasovati
vsi zavedni slovenski kmetje, kajti on je
vzet iz njihove sredine. Zanj morajo glasovati
vsi delavci, ki hočejo zares imeti pra-
vega zastopnika svojih težnj. Zanj morajo
glasovati vsi viničarji in vsi hlapci,
kajti noben drug kandidat ni z njihovimi
razmerami tako znan kakor ravno g. Thaler.
Pristaši ptujskega »Štajerca« tako radi kličejo:
Kmet naj kmeta voli. Torej »Štajercijanci«,
zdaj le na delo za našega kandidata kmeta
Thalerja, kajti sicer bi vas morali imenovati
lažnjivce in sleparje! Stiger ni kmet, ampak
bogat gospod in trgovec, ki še ni imel pljuga

in motike v svojih belih rokah, ki ne pozna
žuljev in ne črnega kruha, ki o kmetstvu
sploh ničesar ne razume! Edin naš kandidat
Thaler je kmet, edino zanj smete torej po
svojih načelih agitirati!

Kmetje in delavci! Vsi priznavajo, da
imate kandidata, za katerega lahko brez
obotavljanja glasuje vsak volilec. Glejte sedaj,
da bo tudi v istini vsak zanj glasoval. Agiti-
rajte pri svojih prijateljih, znancih in sosedih,
da dne 20. septembra odda vsak volilec svoj
glas za gosp. Franca Thalerja, kmeta v
št. Ilju pri Mariboru!

Politični shod v Hočah.

Zadnjo nedeljo se je vršil jako lepo
obiskani shod v gostilni g. Gselmana v Hočah.
Gosp. dr. Vladimir Sernec je priporočal
zbranim volilecem v navdušenem govoru kan-
didaturo g. Franca Thalerja iz št. Ilja,
naglašal, da je naš kandidat kmet, ki bo
kmečke potrebe zastopal v deželni zboru,
ker najbolje sam ve, kje kmeta čevlji žuli.
Opozoril je zbrane volilce, da se jim bo najbrž
od druge strani priporočal kot kandidat gosp.
Gustav Stiger kot velik prijatelj kmeta. Celo
nemški listi ne vedo navajati nobene druge
Stigerjeve zasluge za kmeta ko to, da je
izumil streljanje zoper točo. Letošnje leto je
jasno pokazalo, da je škoda vsakega krajarja,
ki se je potrosil za smodnik. Toča je skoraj

vse pobila v zlic pridnemu streljanju. Inače pa
je Stiger meščan, ki bo glasoval v deželnem
zboru za vse nepotrebne podpore nemškimi
gledališčem, pevskim društvom, za nepotrebne
gimnazije, realke, učiteljske itd. in proti vsaki
potrebi slovenskega kmeta. Povdarjal je še
gospod govornik, da je nas Slovencev sveta
narodna dolžnost, da glasujemo za slovenskega
poslanca, saj smo tukaj na lastni zemlji. Rotil
je zbrane volilce, naj ne bodo nikar mlačni,
naj pridejo vsi na volišče volit g. Thalerja in
zmaga bo naša. Kandidatura g. Thalerja se je
nato enoglasno sprejela.

Gosp. Ivan Vogrinec razpravljal je
obširno narodno vprašanje, ožigosal slovensko
mlačnost in ponižnost, ki se klanja na lastni
zemlji tujim uradnikom, dokazoval potrebo
slovenskih šol za slovenski narod. Slovenski
učitelji nikakor niso proti temu, da bi se
kmet naučil nemščine, saj to mu je lahko v
korist. Odločno obsojati se mora pa agitacija
lažnjivega »Štajerca« za nemške šole, kjer se
slovenska deca ničesar drugega ne nauči, ko
nemščine ter šolo zapusti s prazno glavo in
praznim sreem. — Mi Slovenci se kaj malo
zavedamo svojih pravic, to se kaže tudi pri
volitvah. Kdor se ne oglasi, temu nihče ne
pomaga. Govornik je zaključil svoj krasni
govor z gorečim opominom, da naj pridejo
dne 20. kimoveca vsi na volišče volit kmeta
Franca Thalerja.

Prepričani smo, da bo ta shod obrodil
obilen sad in da se bodo Hočani prav dobro
postavili pri volitvi.

Listek.

Kakor ti meni, tako jaz tebi.

F. Leskovar.

Bilo je pozno po noči v majhnem mestu
K... Nočni čuvaj je ravno klical dvanajsto
uro. Duri pri gostilnah so se zaprla in raz-
svitljena okna so jedno za drugim ugaševala.
V gostilni »pri zlatem levu« so se skripaje
zaprla vrata in hlapec je zevaje zaprl težak
zaprta ter se podal spat. Med tem prisopiha
hitrih korakov proti gostilni majhen, debel
mož. Ko najde gostilniška vrata zatvorjena,
jezno zamrmra v svojo brado. Pozni gost je
bil Jaka Stiskač, živinski trgovec iz bližnjega
trga. Prišel je na sejem v mesto K. — ter se
nastanil v gostilni »pri zlatem levu«, kjer je
bil dobro znan gost. Zvečer je šel obiskat dva
prijatelja ter se je z njima tako dolgo za-
mudil, da mu je hlapec pred nosom zaprl
hišna vrata. V tamošnjih časih pa je bilo
ostro prepovedano, čez dvanajsto uro klatiti
se po ulici in vsakterega, ki ga je našel
nočni čuvaj na ulici, vzel ga je s seboj in
dotični je moral hote ali nehote prespati
ostale pol noči v občinski ječi.

Ko prileti torej Stiskač do gostilne, nsi-
de že trdo zapahnjene duri. Ni mu kazalo dru-

gega, nego trkati. Stiskač je trkal vedno
močnejše, slednjič je bil z obema pestmi po
vratih — brezuspešno, nihče mu ni prišel
odpirat. — Šima, hišni hlapec, je ležal na
postelji, dobro slišal klicanje in trkanje, toda
ni se podviral, da bi šel odpirat. Imel je
namreč Stiskača na piki in sicer iz sledečega
vzroka: Stiskač je imel navado, da je vselej,
kadar je prebival v mestu, izostal čez poli-
cijsko uro. Vselej mu je moral odpirati vrata,
toda Stiskač se ni nikdar spomnil, kaj se
spodobi, — nikdar ni dal revežu, katerega
je pregnal iz tople postelje, biti jednega vi-
narja. Šimo je to posebno jezilo, ker je bil
Stiskač eden najbogatejših izmed trgovcev.
Danes pa ga hoče poplačati. Ko je slednjič
našel Stiskač po dolgem trkanju zvonec ter
začel zvoniti, kakor da bi hotel zbuditi vse
mrtve, vstal je hlapec, ogrnil staro sukno,
vzel svetilnico ter počasi korakal proti vra-
tom. Tam je odprl majhno okence, ki je bilo
na vratih, ter zakričal: »Ali kje gori?«

»Da, pod mojimi petami«, zagodrnja
Stiskač.

»Kaj pa pomeni to ropotanje tako
pozno?« odvrne jezno hlapec.

»Da se leni hlapec zbudi ter odpre sta-
remu gostu«, razjezi se Stiskač.

»Tako, tako«, začudi se hlapec, »a vi
ste, Stiskač in ste se zamudili — žalibog, ne

morem vam odpreti, kajti po policijski uri
ne smem odpreti vrat.«

»Beži, beži in ne delaj neumnosti«, za-
kriči Stiskač, »nočem nocoj zunaj zmrzovati.«

»Saj niso nobene neumnosti, ampak
gola resnica«, zatrjuje hlapec, »ura je dolo-
čena od policije in to je tako kakor postava.«

»Zadnjikrat ti rečem, odpri, če ne se
pritožim jutri pri gostilničarju in zahtevam,
da te takoj spodi«, huduje se Stiskač.

»Moj Bog, saj bi rad«, zaječi hlapec, »ne
morem, ne smem, policijska ura je minula.«

»To se je večkrat zgodilo in vendar si
me spustil v hišo.«

»Ne morem pomagati, postave so po-
stave in te so vsak dan ostreje... če poli-
cija o tem izve, bom šel kašo pihat.«

»Kako bo policija o tem izvedela? Nočni
čuvaj je sedaj v gornjem delu mesta.«

»Da, nočni čuvaj, — pa drugi ljudje, so-
sedi, me zatožijo iz zavisti, ljudje so zlobni
in nesreča nikoli ne praznuje.«

»Kdo bo zdaj bedel? Ni človeka blizu!«

»Bog ve, jaz si ne upam!«

»Ti presneto budalo«, začel je kleti Stis-
kač. »Kaj naj začnem tukaj v temi in v tem
mrazu?«

»Idite v kako drugo gostilno!« svetuje
mu hlapec.

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Po bojih med prednjimi stražami, katere smo opisali v zadnjem listu, se je vnela dne 30. avg. velika bitka med Rusi in Japonci pri Ljaojanu. Kakor pa sklepamo iz došlih poročil, je dvomljivo, da bi bila pred Ljaojanom cela ruska armada, ampak samo en del. Rusi so hoteli s tem odločnim uporom le prikriti umikanje glavnih čel iz Ljaojana proti Mukdenu. Kuropatkin hoče zvesti Japonce še dalje v Mandžurijo. On je imel že prej namen, umakniti se iz Ljaojana. O tem namenu so se le sedaj izvedeli Japonci in zato je hotel napasti Kuroki rusko desno krilo, toda je bil odbit. Japonci so zato začeli prodirati v naglici proti ruskim prednjim četam. A kljub svojemu naglici niso dobili, ko so prišli v Ljaojan, tam več ruske glavne armade, ampak samo ruske zadnje čete. Kuropatkin je imel z Ljaojanom samo te namene. Prvič je obudil v Japoncih sum, da bo tukaj ustavil umikanje ter se bo bila odločilna bitka. Zato so Japonci nasproti Ljaojanu naredili velike okope ter privlekli tja velike topove, katere so z veliko težavo spravili na gore. Vrh tega so zbrali tam vso svojo armado ter jo postavili v dolgo bojno vrsto. S tem so izgubili mnogo časa, kajti skoro en celi mesec si niso upali naprej, dalje so tudi imeli mnogo dela s prirejanjem okopov in prevažanjem topov. Ves ta trud je bil zastonj, kajti vse morajo opustiti ter iti naprej. Tako jih vodi Kuropatkin že ves čas za nos. Ko že mislijo, da se bo vršila glavna bitka ter se z veliko težavo pripravijo na to, se umaknejo Rusi.

Ker že Japoncem primanjkuje denarja in ker je doma ljudstvo nezadovoljno, kajti v Mandžuriji še nimajo nobenih povoljnih uspehov in pri Port Arturu še niso nič dosegli, zato silijo k odločni bitki, da bi enkrat vedeli, pri čem da so. Kako daleč jih bo še Kuropatkin za seboj vabil, se ne ve. Najbrže pa do Harbina, kjer se ločita železnični progi na Port Artur in Vladivostok. Ako jih zvabi v kot, katerega tvorita obe železnični progi, so Japonci izgubljeni. Kajti tam ima Kuropatkin na razpolago dve železnici, po katerih lahko hitro viže svoje čete, kamor hoče, med tem ko se bodo Japonci v strmih mandžurskih sceteskah komaj gibali.

O tridnevni bitki, ki se je bila pri Ljaojanu, se poroča sledeče:

Velika bitka, strahovita, krvava borba za Ljaojan se je pričela. Vendar pa bi bilo še pre zgodaj, ako bi se že sedaj hotelo govoriti o izidu te bitke, dasi so si že Rusi

drugi dan izvajali znatnih uspehov: uplenili so nad 40 japonskih topov in ujeli dva cela japonska bataljona.

Japonci so 30. avg. kot na rojstni dan mikadov naskočili ruska stališča s silo, ki je že mejila na obup. Niso se brigali za nobene še tako težke izgube. Na vzhodni strani so navalili na Ruse petkrat, a so bili vsakokrat z bajoneti sijajno odbiti. Artilerijski boj je bil grozovit, ker se ga je udeležilo na obeh straneh nad 1000 topov. Ruski vojaki so se borili kakor levi in so navalili na sovraga z glasnimi navdušenimi ura-klici; vsled tega so tudi izgube znatne, zlasti pri artileriji; tako je n. pr. prva baterija devete divizije izgubila vse oficirje. Na južni strani sta bila dva huda japonska napada, ki sta pa bila krvavo odbita. Tu je ujel general Samsonov dva, že gori omenjena japonska bataljona.

Dne 31. avg. se je pričela bitka ob 3. uri zjutraj. Artilerijski ogenj je bil ob 10. uri tako ljut, da se je zdelo, kakor da se je tresla zemlja. Glavni boj se je bil na južni strani; tu je bila v boju 9. sibirski stralska divizija. Njene izgube so bile znatne, vendar pa se je v japonskih vrstah pokazal nered. Prigodilo se je več slučajev, da so Japonci streljali na svoje lastne čete. To ni je treba tolmačiti tako, da so Rusi izvršili več protinapadov na japonske čete in se zagnali kakor klin v japonske voje. Rusi so se držali izborna.

Neki pariški poročevalec piše o bojih na južni strani: Rusi so ležali v jarkih in ne prestanto streljali na Japonce, ki so bili jedva 400 metrov oddaljeni in so vedno dobivali novih moči. Ena divizija je obkolila desno krilo. Ob 4. uri so Rusi poslali v boj del svoje rezerve; pričela se je strahovita kanonada. Na goro so padale kakor toča japonske granate. Dva metra od generala Stakelberga se je razpočil šrapnel, ki bi bil skoro generala ubil. Japonske baterije so skoro vse stale v ravnini in so opetovano spreminjale svoje stališča. General Miščenko je poslal v boj vso svojo konjenico in vse svoje rezerv in s temi vzdržal sovražni napad. Ruski topovi so se v pozni noči streljali na Japonce. Na zapadu je zgorela cela vas.

Drugi dan zjutraj ob 2. uri so že vse ruske baterije in polki začeli streljati na Japonce. Vnel se je ljut boj. Japonci so se jadrno umaknili. Ob 10. uri so skoro docela potihnili topovi. Japonski napad je bil odbit.

Kakor smo že v začetku omenili, ni bil namen Kuropatkin pri Ljaojanu izvajati glavne bitke, ampak samo zadrževati in koliko mogoče oslabil sovražnika. To se mu je posrečilo, kajti Japonci so izgubili, kar so sami priznali, 25.000 moč. Ruske izgube so

neznane, toda bodo bržkone tudi velike. O bojih pri umikanju v prihodnji številki.

Port Artur.

Zadnji mesec so pričakovali na Japonskem vsak dan poročila o padcu Port Arturja. Ker pa tega poročila ni, vlada po vsej deželi veliko razočaranje. Sedaj računajo Japonci s tem, da Port Artur pred koncem septembra ne bo padel. V začetku avgusta so tudi računali, da bo Port Artur padel koncem avgusta in so se korenito zaračunali. Mogoče, da se bodo v tem mesecu še bolj zaračunali! Po sodbi veščakov se še Port Artur lahko drži do novega leta.

Car je poslal posadki brzojavko, v kateri čestita portarturski posadki nad sijajnim uspehom in se zahvaljuje najiskreneje. Brzojavka sklepa: »Bog najvišji naj blagoslovi vaše junško in požrtvovalno delo in naj ohrani trdnjavo pred navali ljutega sovražnika.« Istočasno je imenoval car generala Stesla za svojega generalnega adjutanta.

Dne 25. avg. je poslal Stesl carju to-le brzojavko: »Milostno sporočilo Vašega Velikanstva je armada sprejela z navdušenimi ura-klici. Brzojavka je podvojila odporno silo proti sovragu in povečala hrabrost portarturskih braniteljev. Od 23. avg. do danes smo z božjo pomočjo odbili vse sovražne, vsak dan se ponavljajoče napade.«

Dne 27. avg. so Japonci skušali vzeti utrdbo Peluncan, katero so dvakrat brez uspešno naskočili. Izgube so čez 1000 moč. Dne 28. avg. so po hudem boju vzeli Japonci utrdbo št. 6. Rusi so pa začeli iz sosednih, višje ležečih utrdb tako hudo streljati na nje, da so pridobljeno utrdbo brzo zapustili. Tudi goro Ičan, ki so si jo že bili Japonci prisvojili, so morali zapustiti, ker je bila preveč izpostavljena ruskemu ognju.

Novejša poročila pravijo, da Japonci ne bodo več napadali trdnjave, ker je ni mogoče z naskokom vzeti. Hočejo samo trdnjavo tako obkoliti, da ne bo mogoče uvažati živeža in da se bodo Rusi vsled pomanjkanja hrane udali. Ta vest je zelo dvomljiva.

Na morju.

se ni zgodilo te dni nič novega. Port Arturško brodogradništvo je sicer križarilo po morju pred lukco, toda ni se prikazala nobena japonska ladja. Bržkone si ne upajo preblizu. V Vladivostoku pridno popravljajo križarki, ki sta bili poškodovani v boju dne 10. m. m. Baltisko brodogradništvo baje še ni odplulo, ampak je imelo samo desetdnevne vaje. Kdaj da odpluje v Vzhodno Azijo, še ni znano.

»Tam je tudi že povsod zaprto in vrhu tega sem tam popolnoma neznan.«

»Vidite, povsod se boje po polnoči odpreti, da, da, postave so ostre.«

»Pa za božjo voljo, jaz vendar ne morem zunaj prenočiti.«

»Čakajte, da pride nočni čuvaj, mogoče ima on za vas prenočišče.«

»Falot nesramni, grdi! Naj bi bil jaz notri, stresel bi te, da bi ti ušesa potrgal.«

»Saj sem že rekel, da ne morem pomagati, ker so tako hude postave«, ponavlja hlapec.

Ko je Stiskač videl, da s hudim ne doseže ničesar, začel je hlapca prositi in prosil je vedno milejše, čeravno je hlapec vedno ponavljal o ostrih postavah. Slednjič je rekel hlapec: »Da, da, saj v meni bije usmiljeno srce in vi se mi smilite, ker morate zunaj stati v zimi in temi... pa za me je nevarno — in — tej nevarnosti se ne morem zastonj izpostaviti.«

Zdaj je izprevidel Stiskač, kam pes tace moli. »Če je samo to, nekaj desetice ti rad dam.«

»Samo par desetice?« vpraša zategnjeno hlapec, »nevarnost je prevelika.«

»Dam ti torej eno krono!«

»Ne morem!«

»En goldinar, dve kroni!«

»Nevarnost je prevelika. — spod pet kron si ne upam.«

Stiskač je nekaj časa premišljeval potem pa jezno zamrmral: »Dobro, dobiš pet kron, lakomnež, sedaj pa odpri!«

»Prej plačajte, kar tukaj skozi okence«, silil je hlapec, »ne dam nič na upanje!«

Godrnjaje je izvlekel Stiskač en tolar za pet kron iz žepa ter ga pomolil hlapcu skozi okence. Kmalu je zaskripal zapah in vrata so se odprla. Hlapec se je globoko priklonil pred Stiskačem ter rekel: »Dobro jutro, gospod Stiskač!«

Stiskač je vstopil. Naenkrat pa je začel iskati po žepih ter se delal grozno prestrašenega. Ves vznemirjen je zaklical: »Saperlot! zdaj sem še mošnje izgubil. Zanj sem jo že imel, ko sem iz nje vzel tolar. Gotovo sem jo vtaknil mimo žepa.«

»Tedaž še leži zunaj, to bom takoj našel!« reče hlapec in leti ven s svetilnico ter začne iskati po tleh. Upal je, da se dobi nagrado, če najde mošnje.

Ko je začel hlapec zunaj iskati, skočil je Stiskač hitro v hišo, zaloputnil vrata ter zaprl zapah. Nato je odprl vratica na durih ter rekel:

»Dobro jutro, stric!«

»Kaj pa to pomeni?« vpraša hlapec prestrašeno, »ali ste našli mošnje?«

»O ja, že danes zjutraj!«

»Potem je niste niti zgubili, ste me imeli samo za norca.«

»Že mogoče«, odvrne smeje Stiskač.

»Zdaj pa hitro odprite, zunaj je mrzlo!« zakriči hlapec.

»Zunaj je mrzlo? Tako, je res?« dé pogljiivo Stiskač, »... toda žal, ne morem in ne smem, policijska ura je minula in ne smem odpreti vrat. Postave so ostre!«

»Ne uganjajte neumnosti!« začel se je hlapec hudovati, »za norca imeti se ne pustim!«

»Neumnosti, za norca imeti?« dé Stiskač, »jaz se ne šalim. Postava je postava in ta se mora spoštovati.«

»Zadnjikrat vam rečem, odprite! drugače vam bom pokazal!...!« žuga mu hlapec.

»In jaz rečem poslednjikrat: ne smem odpreti pa ne smem! postave so vsak dan ostrejša in meni ne diši, da bi moral zaradi tega kašo pihati!«

Hlapec, ki je bil slabo oblečen, se je tresel v mrazu, da so mu zobi šklepetali.

Ves razjarjen je zakričal: »Odprite, vam povem! Jaz kot hišni hlapec vendar ne bom na ulici zmrzaval.«

»Saj lahko greš v kako drugo gostilno ali pa počakaš, da pride nočni čuvaj, — ta ima gotovo zate prenočišče.«

Hunhuška nečlovečnost.

»Varšavski Dnevnik« poroča o hunhuških grozodejstvih: Hunhuzi vjetega ruskega vojaka sledejo do nagega. Potem ga trdno privežejo z vrvmi na drevo. Na trebuh mu obesijo posodo, v katero denejo škorpionja in žarečega oglja; škorpion beži pred ogljem in ker ne more drugam, se zaje jetniku v čreva.

Na Japonskem

vlada silna nezadovoljnost. Port Artur, kate-rega so Japonci hoteli imeti v juliju v rokah še dosedaj ni padel in še tudi kmalu ne bo. Na morju so imeli velikanske zgube in na suhem še nimajo dosedaj nobenih znatnih uspehov. Japonci so mislili, da bodo imeli v treh mesecih celo Mandžurijo v rokah in da bodo nagnali Ruse do Bajkalskega jezera, kjer jim bodo napovedali svoje mirovne pogoje. Tako domišljavi so bili ti ljudje. In zdaj čez sedem mesecev niti Port Arturja, niti deseti del Mandžurije še nimajo v svojih rokah in vendar jih je že stalo ogromno žrtve krvi in denarja.

Politični ogled.

Čehi proti pošti. Dunajski Čehi so imeli v nedeljo dne 28. m. m. shod, na katerem so označili svoje stališče proti stališču, katero so zadnji čas zavzeli dunajski poštni uradniki. Poročevalec je svetoval, naj Čehi nastopijo proti dunajskemu poštam, katere se branijo v dunajskem krajevnem prometu sprejemati pisem in denarnih nakaznic s češkimi naslovi. Vsi dunajski Čehi naj pošiljajo po nakaznici po 1 krono in naj na nakaznice napišejo češke naslove. Če bodo poštne uradniki odklanjali denarne nakaznice s češkimi naslovi, naj jih odpošiljatelj ne vzamejo nazaj. Po shodu so udeleženci po Koroški cesti in pa na Grabnu povzročili spreved, a jih je razkropila policija. Na Dunaju je po zadnjem ljudskem štetju 1.386.000 Nemcev in 103.000 Čehov. Slovenci, učimo se narodne odločnosti od Čehov!

Avstrija in Italija. Italija si je ustanovila v Jadranskem morju vojno brodogradnjo na prizadevanje ministra mornarice Mirabello. Brodogradnje bodo tvorile velike bojne ladje: »Sardegna«, »Re Umberto«, »Dandolo«, »Do-

»Ti praklanci hudobnež«, hudoval se je hlapec, »najprej me zbudi z najboljšega spanja in zdaj me pa še muči!«

»Obšalujem, postave so ostre«, odvrne mu Stiskač.

Naenkrat zapoje v bližnji ulici rog nočnega čuvaja in kmalu na to začne s svojim hripavim glasom oznanjevati edno uro.

»Za Bogal« začne prositi hlapec, »odprite mi! Čuvaj se bliža in jaz stojim tukaj samo na pol oblečen — če me dobi, kaj bo rekel!«

»Tega ne vem!« se smeje Stiskač.

»Prosim vas, spustite me v hišo«, začne tarnati hlapec; »čuvaj me tako ne more trpeti — če me zdaj najde, me gotovo vtakne v lukno.«

»Nevarnost je prevelika, si ne upam...« odgovori zopet Stiskač.

Nekaj časa premišljuje hlapec, na to pa seže v žep po tolar ter ga ponudi skozi okence: »Tukaj imate veriga nesrečne krone nazaj — zdaj pa odprite!«

Stiskač se je tiho namuzel, potem pa porinil zapah nazaj. Ko je hlapec vstopil, hotel je v prvi jezi napasti Stiskača, toda ko je zagledal široka pleča čvrstega moža, zgubil je pogum. Z zobmi škripaje je zapahnil vrata in odšel v svojo sobico. Tudi Stiskač se je podal zadovoljen v svojo sobo.

Drug dan pri zajutruku je bil Stiskač jako dobre volje in v srčni zadovoljnosti zavil svoj zajutrek. Čeravno so ga izpraševali po vzroku njegove tako izredno dobre volje, ni hotel izdati svoje dogodbe. Ko pa je poravnal račun, priložil je še eno krono kot napitnino za hlapca.

ria«, križarica »Banzan« in pa dvanajst torpedovk. Kakor trdijo, vstrezata le prvi dve vojni ladji modernim zahtevam. »Dandolo« in »Doria« nimata dobrih oklopov in nista hitra, kakor je tudi bolj počasna križarica »Banzan«. A kljub temu stavijo Italijani na to brodogradnjo veliko upov, ker pravijo, da jih ne bo nihče presenetil. Jasno je, da je vsa to naperjeno proti Avstriji. Naša »zavez-nica« Italija pa hkrati tudi utrjuje Benetke, Jakin in Tarent. Na meji proti Avstriji pa gradijo in utrjujejo trdnjave. Vsekakor je vse to zelo sumljivo, čeravno italijanski listi to zanikavajo. Zet znanega italijanskega puntarja Garibaldija je rekel, da bo vojska z Avstrijo morebiti svoj čas potrebna, a nanjo Italija ni še pripravljena. Može pa, ki so sedaj na vladnem krmilu, ne gledajo v prihodnost. Za slučaj, da bi Garibaldi s svojimi prostovoljci hotel prekoračiti avstrijsko mejo, bi to četo vodil general Cancio. Ljudi sicer ne bo manjkalo, pač pa krožja in denarja. Najbrže bo pa tudi poskušala italijanska redna armada preprečiti prestop meje. A ves drugačen bi pač bil položaj, ako bi poizkusila Nemčija po smrti Frančiška Jožefa stegniti svoje kremplje po Trstu. V tem slučaju bi se morala vzdigniti vsa Italija v bo.

Sultan Murat umrl. V Carigradu je 29. t. m. po daljši bolezni umrl prejšnji od-stavljeni turški sultan Murat V. Njegova smrt je naredila na sultana velik vtisk. Vladal je malo časa. Dne 30. majnika 1876 je bil umorjen njegov prednik Abdul Azi. Sledil mu je jako priljubljeni in svobodomiseln Murat V., katerega so nazvali »sultana preosnovalca«. Murat V. ni izpolnil nad, katere so stavili vanj; otemnil mu je um. Vsled tega so turški državniiki odstavili umobolnega Murata V. in proglasili sultanom še sedaj vladajočega njegovega brata sultana Abdul Hamida. Dne 31. avg. 1876 je bilo naznanjeno ljudstvu, da je Murat V. vsled slaboumnosti odstavljen. Od-stavljenega sultana so prepeljali v Čeragansko palačo, v kateri je živel do svoje smrti. Murat V. je bil rojen 21. sept. 1840. Njegov oče sultan Abdul Mešid je umrl na jetiki komaj 39 let star l. 1861. O njegovi materi sodijo, da je bila kozakinja in da je bil zato naklonjen krščanstvu.

Dopisi.**Sv. Janž na Drav. polju. (Izjava.)**

Na svoja stara leta se mi pač ne ljubi, da bi se prepiral po časopisih, vendar moram resnici na ljubo tukaj izjaviti, da se prav nič ne strinjam s »Štajerčevim« dopisnikom, ter odločno obsojam vse krivične napade na svojega gospoda kaplana in tukejšno Marijino družbo. Prav odločno odklanjam tudi vsako »Štajerčevo« pohvalo, ker bi si dal pač slabo spridevalo vsak duhovnik, ki bi sprejemal ali iskal hvale in zavetja pri listu, ki blati vse, kar je dobrega in svetega. Izjavljam tudi na tem mestu, da me moj čast. gospod kaplan vestno podpira pri vseh duhovskih opravilih, da oba v lepi slogi delujeta za blagor nama izročenih ovčic. — Sv. Janž, 3. sept. 1904. — Janez Simonič, župnik.

Ptuj. (Štajerčevo gnezdo.) Ker je ravno te dni deževalo ter nisem imel drugega nič opraviti, se vsedem za peč ter začnem čitati, (prosim brez zamere, me je skoraj sram izreči,) ptujskega »Štajerca«. Kar v začetku zagledam: Natisov štirinajst tisoč. Smeji se svet! »Štajerc« je tako pameten, da zna napraviti iz 9000 naenkrat 14.000. Zakaj ne reče, da ima mesto 3000 trideset tisoč naročnikov. Lažnjivec ne misli, da so meni njegove razmere znane. Pa ne mislite si, dragi bralci, da imajo naročniki vsi samo po jeden iztis. Ne! Po 300—500. N. pr. v Mariboru ima samo trgovec Sorko naročenih 350 iztisov. V Ormožu imajo tudi n. pr. štirje trgovci Kautzhammer in trije drugi naročenih vsak po 300 iztisov. V Brezicah, v Celju in Slov. Gradcu ima povsod samo jeden trgovec 300—500 izvodov. Če vse skupaj izračunamo,

najdemo, da ima 13 naročnikov blizu 5000 reci pet tisoč »Štajercev« naročenih. Kaj pa delajo potem z ostalimi »Štajerci«? Nekaj jih pošljejo svojim par naročnikom, nekatere iztise prodajo po Ptuj, nekaj sto jih vzamejo ptujski trgovci, ostale pa obdržijo v ured-ništvu. »Heil« štirinajst tisoč iztisov! Sedaj si pa pogledimo te »Štajerčeve« može malo bližje. Urednik g. Pajtlar. Zoper njega se ne da veliko reči. To je znano vsakemu, da on ni »šprican teolog«, tudi ne »reserve lajtnant«, ampak prej je bil v neki pisarni okraj. gla-varstva kot nižji uradnik. Pa kaj, on mora delati, kakor drugi hočejo. Dalje! Odgovorni urednik je Friedrich Wessing. To pač to. To je pravo nemško ime, kaj, Bezjak. Pa kaj, to so osebe, katere morajo biti drugim po-korne, če ne, znajo iti. Pogledimo si očeta. Tega pa tako vsak pozna — seveda samo v Ptuj — kaj ne, g. pek Ornig? Dalje so »Štajerčevi« strici: Dr. A. pl. Plachki, Wilh. Blanke in Leopold Slawitsch (Slavič). Ti hočejo slovensko ljudstvo voditi. Naj le raje vsak gleda, da bo imel v svojem obrtu vse v redu. Glavno besedo pa ima pri »Štercu« Slawitsch. Kaj pa je on? Trgovec, ki se živi samo od slovenskih grošev. Če skupi na dan 20 gl., je od teh 19 slovenskih in jeden nemški. Tudi naj raje »Štajerca« toliko ne napa, ker so samo Slavičeva oznanila v »Štajercu«. Seveda lahko inserira, ker mu ni treba nič plačati. Druge osebe si bomo pa prihodnjic bližje ogledali, ker moramo s prostorom štediti, kajti mi nimamo tako malo gradiva, kakor »Štajerc«. Drugokrat malo bližje.

Iz Vitanja. Zavednim katoličanom se zdi zelo čudno, da merodajne oblasti dovo-ljujejo le za nemško državo navdušenim protestantom v docela katoliških okrajih tako vedenje, kakoršno je bilo dne 28. avgusta t. l. v Celju. A protestantom ni bilo dovolj, da so tam katoličanom delali neprilike, prišli so tudi, kakor je bilo že zdavnaj napovedano, v skriti trg Vitanje.

Radi nekaterih nezavednih, a še bolj neznačajnih odpadnikov, so že pred meseci po svetu razbohnali, da hočejo s svojim ljubeznjivim obiskom vso primerno čast skazati ljudem, ki so zatajili svojo vero. In tukaj so se že dolgo časa pogovori sukali o tem svetovnem dogodku. Priprave za njih sprejem se sicer niso vsrile v veliki meri in očitno, pač pa na tihem. Vsem Vitanjčanom je jasno, da svetilke na javnih prostorih nimajo drugega pomena, kakor da si jih solnce ogleduje. Naj še bo tako trda tema, luči ni. Od 26. do 30. avgusta pa je srebrna luna iz jasnega neba razsipala svoje žarke obilno. A glej, tudi mogočno prižgane sve-tilke so ji pomagale razsvetljevati belo cesto in temne zidove. Zakaj? Nemški protestanti pridejo 29. Ukaz je, da se vse razsveti ljubim gostom na čast. Usodepolni pondeljek je tu. Pridejo kmalu? Koliko? Bel oblak se vzdiguje po grabau iz ceste od Nove cerkve sem. Pridrdrago kočije. Cele — tri. Ali jih ne bo kakor listja in trave? Nič več. Naročijo po-strve in drugo v gostilni, kjer bi tega pač najmanj pričakovali!! Potem odidejo na raz-valino starega gradu k svojim opraviлом in zabavam.

Za te izredne goste je bilo po tem kla-vernem prirodu izredno in nepričakovano malo zanimanja. Pametnejši tržani se veči-noma niti zmenili niso zanje. Celo otročaji jih niso sli gledat. Rajši so igrali vojsko, kakor občudovali protestantskega škofa Šaka in njegovo slavno spremstvo.

Vitanjčani, pomislite, niti protestantskega škofa niste počastili! Kakšen protestantski škof? Saj niti Luter, ustanovnik te krivevere, ni mogel in ni hotel nikogar v mašnika ali celo škofa posvetiti. In tega tudi ni storil noben drug škof. Tedaj protestantje nimajo nikakršnih duhovnikov, najmanj škofov. Pri njih lahko postane vsak, ki je dovršil po-trebne šole, pridigar in še kaj več, a posve-čenih duhovnikov in škofov nimajo in jih ne morejo imeti.